

Maakuntahallitus

Aika 20.06.2022 klo 09:00 - 13:56
Tauko klo 11.36 – 12.15

Paikka Kainuun liitto, kokoushuone Kanerva, Kauppakatu 1 Kajaani ja etäyhteydellä

Käsitellyt asiat

§	Otsikko	Sivu
§ 121	Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus	4
§ 122	Pöytäkirjantarkastajien valinta	5
§ 123	Kainuun edunajaminen	7
§ 124	Talousraportti 05/2022	9
§ 125	Kainuun liiton tiedonhallintamalli ja asiakirjajulkisuuskuvaus	10
§ 126	Kainuun ilmasto- ja ympäristöasiainneuvottelukunnan kannanotto Kainuun maakuntahallitukselle biokaasun tuotannon ja käytön lisäämiseksi Kainuussa	12
§ 127	Yhteistyösopimus nuorisovaltuustosta	14
§ 128	Pöytäkirjat ja viranhaltijapäätökset	16
§ 129	Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi julkisten työvoima- ja yrityspalveluiden uudelleen järjestämistä koskevaksi lainsäädännöksi	17
§ 130	Kainuun liiton lausunnot ajalla 31.5. – 13.6.2022	19
§ 131	Katsaus Kainuun liiton kansainvälisiin tehtäviin	35
§ 132	Tiedoksi merkittävät asiat	37
§ 133	Maakuntajohtajan ajankohtaiskatsaus	39

Osallistujat

	Nimi	Klo	Tehtävä	Lisätiedot
Läsnä	Seppänen Sakari	09:00 - 13:56	puheenjohtaja	
	Aavakare Eila	09:00 - 13:56	1. vpj	Etäyhteydellä
	Oikarinen Markku	09:00 - 13:56	2. vpj	
	Heikkinen Salla	09:00 - 13:56	jäsen	Etäyhteydellä
	Huttu-Juntunen Terttu	09:00 - 12:08	jäsen	Etäyhteydellä.
				Poistui §:n 129 käsittelyn ja päätöksenteon jälkeen.
	Kaikkonen Vesa	09:00 - 13:56	jäsen	Poistui klo 11.18 §:n 127 aikana, saapui klo 12.26 §:n 129 käsittelyn aikana
	Kemppainen Esa	09:00 - 13:56	jäsen	Etäyhteydellä
	Rautiainen Esko	09:49 - 11:12	jäsen	Etäyhteydellä. Saapui §:n 123 aikana, poistui §:n 127 aikana
	Rimpiläinen Anni	09:00 - 13:56	jäsen	Etäyhteydellä
Muu	Saastamoinen Jyri	09:00 - 13:56	jäsen	Etäyhteydellä
	Tervonen Miariikka	09:00 - 13:56	jäsen	Etäyhteydellä
	Vilén Seppo	09:00 - 13:56	jäsen	Etäyhteydellä
	Polvinen Mikko	09:00 - 13:56	mv:n pj	Etäyhteydellä
	Kortelainen Juha	09:00 - 13:56	mv:n 1. vpj	
	Seppänen Juhani	09:00 - 13:56	mv:n 2. vpj	Etäyhteydellä
	Malinen Pentti	09:00 - 13:56	maakuntajohtaja	
	Halonen Paula	09:00 - 13:56	pöytäkirjanpitäjä / hallintojohtaja	
	Ponnikas Jouni	09:00 - 13:56	aluekehitysjohtaja	
	Schroderus Sanna	09:00 - 11:37	suunnittelujohtaja	Etäyhteydellä. Poistui §:n 129 käsittelyn ja päätöksenteon jälkeen
	Aalto Johannes	09:00 - 13:56	markkinointi- ja viestintäpäällikkö	Etäyhteydellä
	Kyllönen Merja	09:00 - 09:59	kansanedustaja	Etäyhteydellä. Läsnä §:ien 121-122 aikana, poistui §:n 123 aikana
	Piirainen Raimo	09:00 - 10:22	kansanedustaja	Etäyhteydellä. Läsnä §:ien 121-123 käsittelyn ja päätöksenteon ajan

Korhonen Jaana	09:00 - 10:22	Kainuun ELY-keskuksen ylijohdaja	Etäyhteydellä. Läsnä §:ien 121-123 käsittelyn ja päätöksenteon ajan
Piilma Pauli	09:00 - 10:22	Kainuun TE-toimiston johtaja	Etäyhteydellä. Läsnä §:in 121-123 käsittelyn ja päätöksenteon ajan
Gokkoev Roman	12:22 - 12:43	vs. aluekehityspäällikkö	Etäyhteydellä. Läsnä §:n 131 käsittelyn ajan

Allekirjoitukset

Sakari Seppänen
puheenjohtaja

Paula Halonen
pöytäkirjanpitäjä

Käsitellyt asiat §:t 121 - 133

Pöytäkirjan tarkastus

____/____ 2022

____/____ 2022

Eila Aavakare

Seppo Vilén

Pöytäkirjan nähtävilläpito

Kainuun liiton verkkosivuilla, perjantaina 01.07.2022 08:00

01.07.2022

Paula Halonen
pöytäkirjanpitäjä

Maakuntahallitus

§ 121

20.06.2022

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Mhall 20.06.2022 § 121

Kainuun liiton hallintosäännön 13 luvun 103 §:n mukaan kokous kutsu on lähetettävä viittä päivää ennen kokousta, elleivät erityiset syyt ole esteenä. Kokouskutsu ja esityslista lähetetään sähköpostitse jäsenille, varajäsenille ja muille, joilla on läsnäolo-oikeus tai -velvollisuus. Esityslista, joka sisältää selostuksen käsiteltävistä asioista ja ehdotukset toimielimen päätöksiksi, lähetetään kokouskutsun yhteydessä, jolleivät erityiset syyt ole esteenä.

Tämä esityslista on postitettu 13.06.2022.

Maakuntajohtajan ehdotus

Maakuntahallitus toteaa kokouksen sääntöjen mukaan koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Maakuntahallitus myöntää läsnäoleville asiantuntijoille läsnäolo- ja puheoikeuden.

Maakuntahallituksen päätös

Maakuntahallitus hyväksyi maakuntajohtajan ehdotuksen.

Merkittiin, että kokous pidettiin hybridikokouksena koronatilanteesta johtuen.

Pöytäkirjantarkastajien valinta

Mhall 20.06.2022 § 122

Kainuun liiton hallintosäännön 13 luvun 123 §:n mukaan pöytäkirjan allekirjoittaa puheenjohtaja ja pöytäkirjanpitäjä. Pöytäkirjan tarkastaa kaksi kullakin kerralla sitä varten valittua toimielimen jäsentä, jollei toimielin ole muuta päättänyt.

Hallintosäännön 123 §:n mukaan pöytäkirja voidaan allekirjoittaa ja tarkastaa sähköisesti. Sähköisessä päätöksentekomenettelyssä tehtyjä päätöksiä koskeva pöytäkirja tai sen osa voidaan tarkastaa erikseen ennen kokousta.

Maakuntahallitus on päättänyt 28.08.2017 § 109 pöytäkirjan sähköisestä tarkastuksesta seuraavasti. Pöytäkirjanpitäjän varmentama pöytäkirja lähetetään sähköpostitse kokouksen puheenjohtajalle hyväksymistä varten. Puheenjohtaja ilmoittaa sähköpostilla pöytäkirjanpitäjälle pöytäkirjan hyväksymisestään. Tämän jälkeen pöytäkirja lähetetään sähköpostilla pöytäkirjan-tarkastajille, jotka ilmoittavat sähköpostilla tarkastuksestaan pöytäkirjanpitäjälle. Pöytäkirjan hyväksymistä koskevat sähköposti-ilmoitukset liitetään pöytäkirjaan ja puheenjohtaja allekirjoittaa tarkastetun pöytäkirjan hallintosäännön 123 §:n mukaisesti.

Hallintosäännön 13 luvun 124 §:n mukaan maakuntahallituksen pöytäkirja siihen liitettynä oikaisuvaatimusohjeineen tai valitus-osoituksineen pidetään tarkastamisen jälkeen nähtävänä kunta-yhtymän verkkosivuilla siten kuin kuntalaissa tarkemmin säädetään.

Maakuntahallitus hyväksyi 27.09.2021 kokouksessaan periaatteen, että pöytäkirjantarkastus suoritetaan kiertävällä tavalla aakkosjärjestyksessä.

Lisätietoja hallintojohtaja Paula Haloselta, puh. 044 410 0728 tai sähköpostitse osoitteella etunimi.sukunimi@kainuunliitto.fi.

Maakuntajohtajan ehdotus

Tämän kokouksen pöytäkirjantarkastajiksi valitaan Eila Aavakare ja Seppo Vilén.

Maakuntahallitus

§ 122

20.06.2022

Maakuntahallituksen päätös

Maakuntahallitus hyväksyi maakuntajohtajan ehdotuksen.

Kainuun edunajaminen

Mhall 20.06.2022 § 123

Kainuun edunajamisen ajankohtaiskatsauksen tarkoituksena on arvioida Kainuun aluekehityksen tilannekuvaa sekä käydä keskustelua maakunnan edunajamista koskevista asioista.

Tämän asian käsittelyn aikana kokoukseen osallistuvat kutsuttuina asiantuntijoina kansanedustajat Merja Kyllönen, Tuomas Kettunen ja Raimo Piirainen sekä Vihreiden puoluevaltuuskunnan puheenjohtaja Silja Keränen, Kainuun ELY-keskuksen ylijohtaja Jaana Korhonen, Kainuun TE-toimiston johtaja Pauli Piilma ja Kainuun hyvinvointialueen valmistelujohtaja Timo Korhonen.

1) Evästyskeskustelu Kainuun hallitusohjelmataavoitteista

Keskustelu maakuntajohtajan alustuksen pohjalta. Käynnissä on tavoitteiden valmistelu sekä Pohjois- että Itä-Suomen maakuntien kesken. Tavoitteista tehdään yhteinen ohjelma IP-huippukokouksessa.

2) Itäisen Suomen elinvoiman vahvistamisen toimenpiteiden valmistelu

Työ- ja elinkeinoministeriö on asettanut valtiosihteerityöryhmän, jonka tehtävänä on selvittää, miten Venäjän hyökkäys Ukrainaan on vaikuttanut itäisen Suomen talouteen ja millaisia toimenpiteitä alueen elinvoiman vahvistamiseksi tarvitaan. Valtiosihteerityöryhmä tekee ehdotuksensa toimenpiteistä 16.8.2022 mennessä.

Lisätietoja: [Valtiosihteerityöryhmä selvittää toimenpiteitä, joilla itäisen Suomen elinvoimaa vahvistetaan - Työ- ja elinkeinoministeriön verkkopalvelu \(tem.fi\)](https://tem.fi/valtiosihteerityoryhma-selvittaa-toimenpiteita-joilla-itaisen-suomen-elinvoimaa-vahvistetaan)

Tämä asia tulee myös esille IP-huippukokoukseen.

3) Kainuun hyvinvointialueen valmistelun ajankohtaista**4) Asiantuntijoiden ajankohtaiset asiat****5) Muut mahdolliset ajankohtaiset**

Huom. tulevia lausuntoja koskevat kohdat esityslistalla: asia nro 9 lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle julkisten työvoima- ja yrityspalveluiden uudelleen järjestämistä

Maakuntahallitus

§ 123

20.06.2022

koskevaksi lainsäädännöksi ja asia nro 12 Tiedoksi merkittävät asiat (Ilmastolain muuttaminen).

Lisätietoja maakuntajohtaja Pentti Maliselta, puh. 044 797 0197 tai sähköpostitse osoitteella etunimi.sukunimi@kainuunliitto.fi

Maakuntajohtajan ehdotus

Maakuntahallitus merkitsee tiedoksi saamansa informaation ja käy asiakohtiin liittyvää evästyskeskustelua.

Maakuntahallituksen päätös

Käydyn keskustelun jälkeen maakuntahallitus hyväksyi maakuntajohtajan ehdotuksen.

Maakuntahallitus

§ 124

20.06.2022

Talousraportti 05/2022

Mhall 20.06.2022 § 124
42/02.02.00/2022

Talouden seurantaan varten maakuntahallitukselle raportoidaan kuukausittain Kainuun liiton taloustilanteesta.

Erillisliitteenä tuloslaskelmat (koko Kainuun liiton ja vastuualueiden tasolta).

Kirjanpidolliset kirjaukset ovat valmiina noin 15. päivä kutakin kuukautta, joten esityslistan postitusvaiheessa ei ole vielä valmiina toukokuun 2022 talousraportteja. Talousraportit toimitetaan maakuntahallituksen jäsenille myöhemmin ennen kokousta.

Lisätietoja hallintojohtaja Paula Haloselta, puh. 044 410 0728 tai sähköpostitse osoitteella etunimi.sukunimi@kainuunliitto.fi.

Maakuntajohtajan ehdotus

Maakuntahallitus merkitsee tiedoksi talousraportin 05/2022.

Maakuntahallituksen päätös

Hallintojohtaja Paula Halonen esitteli talousraportin.

Maakuntahallitus hyväksyi maakuntajohtajan ehdotuksen.

Erillisliitteet

Talousraportti 05_2022

Kainuun liiton tiedonhallintamalli ja asiakirjajulkisuuskuvauus

Mhall 20.06.2022 § 125
225/05.00.00/2022

Laki julkisen hallinnon tiedonhallinnasta (tiedonhallintalaki 906/2019) ja siihen liittyvät lait ovat tulleet voimaan 01.01.2020. Tiedonhallintayksikön velvollisuudeksi on tullut laatia ja ylläpitää tiedonhallintamallia ja asiakirjajulkisuuskuvauusta. Tiedonhallintamallin olisi tullut olla valmis 01.01.2021 mennessä ja asiakirjajulkisuuskuvauksen vuoden 2020 aikana.

Tiedonhallintamalli:

Tiedonhallintamalli on kuvaus tiedonhallintayksikössä toimivien viranomaisten tehtävien hoidossa toteutettavasta tiedonhallinnasta. Tiedonhallintamalli on laadittava ja ylläpidettävä palvelujen, asiankäsittelyn ja tietoaineistojen hallinnan suunnittelemiseksi ja toteuttamiseksi, tiedonsaantia koskevien oikeuksien ja rajoitusten toteuttamiseksi, moninkertaisen tietojenkeruun vähentämiseksi, tietojärjestelmien ja tietovarantojen yhteen toimivuuden toteuttamiseksi sekä tietoturvallisuuden ylläpitämiseksi. Tiedonhallintamalli auttaa viranomaisia hallitsemaan jatkuvasti lisääntyvää tietomäärää. Se auttaa hahmottamaan ja hallitsemaan tiedon elinkaarta sekä siten tunnistamaan ja hallitsemaan myös uusien digitaalisten palvelujen käyttämiseen liittyviä riskejä.

Tiedonhallintamallin laadinta ei ole kertaluontoinen kuvausvelvoite, vaan tiedonhallintamallia on ylläpidettävä aina, kun tiedonhallintayksikön tiedonhallinnassa tapahtuu muutoksia, jotka vaikuttavat sen sisältöön. Tiedonhallintamalli on luonteeltaan tiedonhallintayksikön oma sisäinen määräys siitä, miten tiedonhallinta ja tietojenkäsittely on toteutettava tiedonhallintamallin mukaisesti käsiteltäessä tietoaaineistoja. Tiedonhallintamallin ylläpitovastuu on tiedonhallintayksiköllä eli Kainuun liiton maakuntahallituksella ja siinä toimivilla viranomaisilla. Vastuuta ei voi ulkoistaa yksityisille tahoille. Tiedonhallintamalli muodostaa osan siitä informaatiopohjasta, jolla tiedonhallintayksikkö suunnittelee toimintaansa kohdistuvia muutoksia.

Asiakirjajulkisuuskuvauus:

Tiedonhallintayksikön on julkisuusperiaatteen toteuttamista varten ylläpidettävä kuvausta sen hallinnoimista tietovarannoista ja asiarekisteristä tiedonhallintalain (906/2019) 28 §:n

mukaisesti. Kuvauksesta käytetään nimitystä asiakirjajulkisuuskuvauks.

Asiakirjajulkisuuskuvauks on yksi tavoista avustaa kansalaista kohdistamaan tietopyyntönsä. Julkisuuslain mukaan tietopyynnöt viranomaisen asiakirjan sisällöstä on yksilöitävä riittävästi siten, että viranomainen voi selvittää, mitä asiakirjaa pyyntö koskee. Viranomaisen velvollisuus on avustaa tiedon pyytäjää asiakirjan yksilöinnissä. Asiakirjakuvauksen avulla kerrotaan myös, missä laajuudessa viranomainen käsittelee tietoja tuottaessaan palveluja tai käsitellessään asioita. Mahdollisuus saada tieto siitä, mitä tietovarantoja viranomaisella on, palvelee hallinnon avoimuutta.

Lisätietoja hallintojohtaja Paula Haloselta, puh. 044 410 0728 tai sähköpostitse osoitteella etunimi.sukunimi@kainuunliitto.fi.

Maakuntajohtajan ehdotus

Maakuntahallitus hyväksyy Kainuun liiton tiedonhallintamallin ja asiakirjajulkisuuskuvauksen erillisliitteiden mukaisesti.

Maakuntahallitus antaa viraston viranhaltijoille oikeuden työstää tiedonhallintamallia tarvittavilta osin ja tehdä siihen stilistisiä korjauksia.

Lisäksi merkitään tiedoksi, että tiedonhallintamallia ja asiakirjajulkisuuskuvauks on ylläpidettävä aina, kun tiedonhallintayksikön tiedonhallinnassa tapahtuu muutoksia ja vaikuttavat sen sisältöön. Päivitysten jälkeen tiedonhallintamalli ja asiakirjajulkisuuskuvauks tuodaan maakuntahallituksen käsiteltäväksi ja hyväksyttäväksi.

Maakuntahallituksen päätös

Hallintojohtaja Paula Halonen esitteli asiaa.

Käydyn keskustelun jälkeen maakuntahallitus hyväksyi maakuntajohtajan ehdotuksen.

Erillisliitteet

Kainuun liiton tiedonhallintamalli
Kainuun liiton asiakirjajulkisuuskuvauks

Kainuun ilmasto- ja ympäristöasiainneuvottelukunnan kannanotto Kainuun maakuntahallitukselle biokaasun tuotannon ja käytön lisäämiseksi Kainuussa

Mhall 20.06.2022 § 126
238/00.04.01/2022

Kainuun maakuntahallituksen asettama Kainuun ilmasto- ja ympäristöasiainneuvottelukunta on kokouksessaan 18.5.2022 valtuuttanut Kainuun liiton viraston laatimaan kannanoton maakuntahallitukselle biokaasun tuotannon ja käytön vauhdittamiseksi Kainuussa.

Maakuntaohjelman biokaasun tuotannon kehittämisen tavoitteet

Kainuun maakuntaohjelmassa 2022 - 2025 on asetettu tavoitteeksi rakentaa maakuntaan 3 biokaasulaitosta ja liikennebiokaasun tankkausasemaa. Toimenpiteitä tavoitteen saavuttamiseksi tulee tehostaa.

Tavoitteen oikeellisuus pitää myös tarkastaa muuttuneessa toimintaympäristössä. Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan on nostanut raaka-aineiden, liikennepolttoaineiden ja tuotteiden hintoja voimakkaasti. Paikallisen energian hinnan ja saatavuuden kehitys on ennustettavampaa ja vähemmän globaaleista markkinahäiriöistä haavoittuvaa kuin fossiilinen energia ja kaikki tuontienergia. Biokaasu on paikallisiin raaka-aineisiin ja kiertotalouteen perustuva uusiutuvan energian tuote, jolla voidaan korvata fossiilisia polttoaineita, käyttää sähköntuotannossa sekä vahvistaa Kainuun energiaomavaraisuutta ja uusiutuvan energian osuutta maakunnassa sekä vauhdittaa Kainuun vihreää siirtymää.

Tilannekuva

Kajaanin, Sotkamon, Suomussalmen ja Hyrynsalmen jätevedenpuhdistamoiden puhdistamolietteiden jatkokäsittelyn sopimuskausi päättyy vuonna 2026. Kajaanin, Sotkamon ja Suomussalmen yhdyskuntalietteet Gasum vie vuonna 2026 päättyvän sopimuksen mukaisesti Ouluun jatkokäsittelyyn. Myös Ekokymppin keräysvastuulla oleva erilliskerätty biojäte toimitetaan Gasumille.

Puolangalla on käynnistymässä pienen mittakaavan biokaasun tuotantolaitos, joka voi hyvin toimia myös muiden Kainuun kuntien biojätteiden ja yhdyskuntalietteen käsittely-yksikkönä.

Kajaaniin tai johonkin muuhun Kainuun kuntaan on mahdollista rakentaa useamman kunnan yhdyskuntalietteen käsittelyyn laitos, johon voidaan ottaa käsiteltäväksi myös Ekokymppin koko Kainuun alueelta keräämä biojäte. Näistä muodostuu hyvinkin yhteen laitokseen riittävä raaka-ainepohja.

Tavoitteiden saavuttamisen edellyttämät toimenpiteet

Vuonna 2026 päättyvän sopimuskauden jälkeisen toiminnan organisoimiseksi tulee Kainuun liiton koordinoimana järjestää pikaisesti neuvottelut biokaasutoimialan kriittisten toimijoiden välillä. Neuvottelut tarvitaan seuraavien toimijoiden kesken: Kainuun kunnat, biokaasun raaka-ainetuottajat sekä biokaasun hyödyntäjät ja loppukäyttäjät. Näiden toimijoiden kesken tulee saada aikaan sopimus, jolla turvataan biokaasun tuottamiseen tarvittavien raaka-aineiden saatavuus, operaattorit biokaasun tuotantoon sekä kannattavan tuotannon mahdollistava biokaasun kysyntä.

Kainuun liiton rahoittamana on käynnistymässä biokaasun tuotantoa ja käyttöä Kainuussa vauhdittava hanke, joka tuottaa skenaariot vaihtoehtoisista tavoista käynnistää biokaasun tuotanto ja hyödyntäminen Kainuussa. Kartoituksen tulosten perusteella valitaan etenemistapa ja käynnistetään toimenpiteet Kainuun biokaasun tuotannon ja käytön laajentamisen edellyttämien investointien ja operaattoreiden saamiseksi.

Aluekehitysjohtaja Jouni Ponnikas esittelee kokouksessa edellä kuvaillun ilmasto- ja ympäristöasiainneuvottelukunnan kannanoton biokaasun tuotannon ja käytön lisäämiseksi Kainuussa.

Lisätietoja aluekehitysjohtaja Jouni Ponnikkaalta, puh. 040 574 0804 tai sähköpostitse osoitteella etunimi.sukunimi@kainuunliitto.fi

Maakuntajohtajan ehdotus

Maakuntahallitus keskustelee Kainuun biokaasun tuotannon ja käytön lisäämisen edellyttämistä toimenpiteistä ja evästä Kainuun liiton virastoa asian valmistelussa.

Maakuntahallituksen päätös

Aluekehitysjohtaja Jouni Ponnikas esitteli asiaa.

Käydyn keskustelun jälkeen maakuntahallitus hyväksyi maakuntajohtajan ehdotuksen.

Yhteistyösopimus nuorisovaltuustosta

Mhall 20.06.2022 § 127
239/00.04.01/2022

Laki hyvinvointialueesta (611/2021 § 32) määrittelee, että aluehallituksen on asetettava nuorten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien varmistamiseksi hyvinvointialueen nuorisovaltuusto tai vastaava nuorisoryhmä.

Kainuun hallintokokeilun aikana Kainuuseen perustettiin maakunnallinen nuorisovaltuusto. Vuodesta 2014 lähtien nuorisovaltuusto on toiminut Kainuun liiton toiminnan hallinnoimana. Maakunnallisen nuorisovaltuuston toiminta on ollut laaja-alaista ja monipuolista. Liitto on tukenut sen toimintaa rahallisesti ja työpanoksia.

Koska päällekkäisiä toimielimiä ei ole tarkoituksenmukaista ylläpitää, minkä vuoksi Kainuun liiton ja hyvinvointialueen valmistelusta vastaavan VATE:n sekä nuorisovaltuuston kanssa on suunniteltu mallia, jossa Kainuun maakunnallinen nuorisovaltuusto siirtyisi toimimaan myös hyvinvointialueen lakisääteisenä osallisuuselimenä. Aluevaltuusto on jo hyväksynyt nuorisovaltuuston Kainuun maakuntahallitukselle tekemän valtuustoaloitteen pohjalta, että nuorisovaltuusto voi osallistua hyvinvointialueen valmisteluun jo hyvinvointialueen valmisteluvaiheessa.

Yhteistyösopimuksen luonnosta on valmisteltu neuvottelussa 8.6.2022 Kainuun hyvinvointialueen ja Kainuun liiton kesken. Yhteistyösopimuksella on tarkoitus mahdollistaa Kainuun liiton ja hyvinvointialueen välinen yhteistyö nuorten osallisuudessa maakunnallisessa kehittämistyössä sekä hyvinvointialueen toiminnoissa sekä varmistetaan tulevan alueellisen nuorisovaltuuston laaja-alaiset toimintaedellytykset. Sopimusluonnos toimitetaan maakuntahallituksen jäsenille myöhemmin ennen kokousta.

Sopimuksen mukaan Kainuun aluehallitus hyväksyy nuorisovaltuustolle työjärjestyksen. Ennen työjärjestyksen hyväksymistä hyvinvointialue pyytää Kainuun liitolta lausunnon työjärjestyksestä. Nuorisovaltuusto jatkaa sopimuksen mukaisesti Kainuun liitossa vapaaehtoisena toimielimenä. Sen asemasta ja tehtävästä voidaan tarkentavat määräykset kirjata liiton hallintosääntöön.

Hyvinvointialueen aluehallitus käsittelee nuorisovaltuustoa koskevan yhteistyösopimuksen omalta osaltaan lähiaikoina.

Maakuntahallitus

§ 127

20.06.2022

Lisätietoja maakuntajohtaja Pentti Maliselta, puh. 044 797 0197
tai sähköpostitse osoitteella etunimi.sukunimi@kainuunliitto.fi

Maakuntajohtajan ehdotus

Maakuntahallitus päättää hyväksyä liitteen mukaisen
yhteistyösopimuksen nuorisovaltuustosta Kainuun
hyvinvointialueen kanssa.

Maakuntahallituksen päätös

Maakuntajohtaja Pentti Malinen esitteli asiaa.

Käydyn keskustelun jälkeen maakuntahallitus hyväksyi
maakuntajohtajan ehdotuksen.

Ote

Kainuun hyvinvointialue

Liitteet

Yhteistyösopimus nuorisovaltuustosta

Pöytäkirjat ja viranhaltijapäätökset

Mhall 20.06.2022 § 128

Kainuun liitossa on valmistunut seuraavat:

Kokouspöytäkirjat:

-

Viranhaltijapäätökset:

31.5.2022 – 13.6.2022

Maakuntajohtaja Pentti Malinen:

- Kainuun liiton edustajan nimeäminen valtion alueita koskevan luonnonvarasuunnitelman valmistelutyöryhmään (muu päätös § 16)
- Kainuun liiton osallistuminen Lentoliikenteen tulevaisuus Pohjois-Suomessa-hankkeeseen vuonna 2023 (muu päätös § 18)
- Kainuun liiton nimeämä jäsen Interreg NPA-ohjelman Suomen alueelliseen neuvoa-antavaan työryhmään (muu päätös § 19)

Hallintojohtaja Paula Halonen:

- Dream Broker-videoeditointiohjelmiston hankinta (hankintapäätös § 5)
- Yhteistyösopimus Kainuun Rastiviikko ry:n kanssa (muu päätös § 4)

Ao. päätökset on julkaistu Kainuun liiton verkkosivuilla kohdassa: [Viranhaltijapäätökset](#)

Lisätietoja hallintojohtaja Paula Haloselta, puh. 044 410 0728 tai sähköpostitse osoitteella etunimi.sukunimi@kainuunliitto.fi.

Maakuntajohtajan ehdotus

Maakuntahallitus päättää, ettei pöytäkirjoihin merkittyjä päätöksiä ja viranhaltijapäätöksiä oteta maakuntahallituksen käsiteltäväksi.

Maakuntahallituksen päätös

Maakuntahallitus hyväksyi maakuntajohtajan ehdotuksen.

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi julkisten työvoima- ja yrityspalveluiden uudelleen järjestämistä koskevaksi lainsäädännöksi

Mhall 20.06.2022 § 129
185/03.00.00/2022

Työ- ja elinkeinoministeriö pyytää lausuntoja luonnoksesta hallituksen esitykseksi julkisten työvoima- ja yrityspalveluiden uudelleen järjestämistä koskevaksi lainsäädännöksi. Lausuntojen määrä aika on 27.06.2022. Lausuntopyyntö kokonaisuudessaan on julkaistu verkko-osoitteessa:
<https://www.lausuntopalvelu.fi/FI/Proposal/Participation?proposaId=c26ced2c-970d-4326-a03b-6bfb87a4e1f8>

Työvoimapalveluiden järjestämisvastuun siirtoa koskevan uudistuksen tavoitteena on kasvattaa työllisyyttä edistämällä kysynnän ja tarjonnan kohtaantoa valtion ja kuntien välisellä yhteistyöllä sekä vahvistaa alueiden elinvoimaa ja kilpailukykyä asiakaslähtöisillä palveluilla hyödyntämällä kuntaekosysteemin mahdollisuuksia. Yksi uudistuksen keskeisistä elementeistä on kannustava rahoitusmalli. Tavoitteena on laajentaa kuntien vastuuta työttömyysetuuksien rahoituksesta siten, että rahoitusvastuu kannustaa kuntaa huolehtimaan alueen työllisyydestä sekä järjestämään työttömille työnhakijoille mahdollisimman tehokkaasti palveluja, jotka johtavat työllistymiseen. Uudistuksella tavoitellaan 7 000–10 000 henkilön työllisyysvaikutusta.

Hallituksen lausunnotte lähehtämässä esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi laki työvoimapalveluiden järjestämisestä, jossa säädettäisiin kunnan järjestämistä työvoimapalveluista ja niihin liittyvistä tehtävistä. Nykyinen laki julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta kumottaisiin.

Vastuu työnhakijoille sekä yrityksille ja muille työnantajille tarjottavista työvoimapalveluista siirrettäisiin pääosin kunnille. Työvoimapalveluiden järjestäminen ja muut työvoimapalveluihin liittyvät lakisääteiset tehtävät muodostaisivat kunnille uuden valtionosuustehtävän. Työttömyysetuuksien rahoitusvastuita uudistettaisiin siten, että kunnan rahoitusvastuu laajenisi työmarkkinatuen lisäksi koskemaan peruspäivärahaa ja ansiopäivärahaa. Lisäksi rahoitusvastuu alkaisi nykyistä työmarkkinatuen rahoitusvastuuta aikaisemmin ja kasvaisi portaittain työttömyyden pitkittyessä. Kunnan rahoitusvastuu ei myöskään katkeaisi työttömyysturvalaissa tarkoitettuun työllistymistä edistävään palveluun osallistumisen ajalta kuten nykyisin. Työvoimapalveluiden järjestämisvastuun siirtyessä kunnille, kunnilla olisi nykyistä paremmat mahdollisuudet

vaikuttaa työttömyysetuuksista syntyvään rahoitusvastuuseen järjestämällä työttömille palveluja, jotka johtavat tehokkaasti työllistymiseen avoimille työmarkkinoille.

Valtiolla olisi jatkossakin kokonaisvastuu työllisyydestä ja työvoimapalvelujärjestelmän valtakunnallisesta toimivuudesta. Valtio vastaisi kuntien työllisyydenhoidon tehokkuuden seurannasta ja arvioinnista sekä laillisuusvalvonnasta. Valtio tarjoaisi työvoimapalveluihin liittyvät valtakunnalliset tietojärjestelmäpalvelut sekä ylläpitäisi valtakunnallisia tietovarantoja.

Valtion paikallisviranomaisina toimivat työ- ja elinkeinotoimistot lakkautettaisiin ja niiden nykyisin hoitamat tehtävät, joita ei ehdoteta siirrettäväksi kunnille, sijoitettaisiin valtionhallinnon sisällä uudelleen pääosin KEHA-keskuksen tehtäviksi. Poikkeuksena olisivat työ- ja elinkeinotoimiston nykyisin hoitamat työntekijän oleskeluluvan osalupaan liittyvät tehtävät, jotka siirrettäisiin Maahanmuuttovirastolle. Laki työllistymistä edistävästä monialaisesta yhteispalvelusta kumottaisiin ja korvattaisiin uudella lailla työllistymistä edistävästä monialaisen tuen yhteistoiminnasta.

Lausuntoa asiaan on valmisteltu yhdessä muiden maakuntien ja Kuntaliiton kanssa sekä jatkossa Kainuun kuntien kanssa. Itä- ja Pohjois-Suomen neuvottelukunnan 25.5.2022 kokouksessa asia oli esittelyssä (Jan Hjelt, TEM) ja keskusteltavana.

Lisätietoja maakuntajohtaja Pentti Maliselta puh. 044 797 0197 tai sähköpostitse osoitteella etunimi.sukunimi@kainuunliitto.fi

Maakuntajohtajan ehdotus

Maakuntahallitus käy asiasta evästyskeskustelun ja valtuuttaa viraston antamaan asiasta lausunnon.

Maakuntahallituksen päätös

Käydyn keskustelun jälkeen maakuntahallitus hyväksyi maakuntajohtajan ehdotuksen.

Kainuun liiton lausunnot ajalla 31.5. – 13.6.2022

Mhall 20.06.2022 § 130
221/08.00.00/2022
211/00.04.00/2022
207/08.00.01/2022
196/08.00.01/2022
175/08.00.00/2022

- 1) Suunnittelujohtaja Sanna Schroderus ja maankäyttö-
asiantuntija Martti Juntunen ovat 31.5.2022 antaneet Kainuun
ELY-keskukselle seuraavan sisältöisen lausunnon:

”LAUSUNTO HARKINNANVARAISEN YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN
ARVIOINTIMENETTELYN SOVELTAMISESTA HYRYNSALMEN ISO
TUOMIVAARAN TUULIVOIMAHANKKEESEEN

Kainuun ELY-keskus on pyytänyt Kainuun liiton lausuntoa
harkinnanvaraisen ympäristövaikutusten arviointimenettelyn
soveltamisesta Hyrynsalmen Iso Tuomivaaran tuuli-
voimahankkeeseen.

Solarwind Oy suunnittelee kuuden tuulivoimalaitosyksikön
rakentamista Iso Tuomivaaran alueelle, joka sijaitsee Hyrynsalmen
kunnassa, noin 16 kilometrin etäisyydellä Hyrynsalmen keskustasta
luoteeseen. Tuulivoimalat tulisivat olemaan teholtaan maksimissaan
6,2 MW, napakorkeus olisi maksimissaan 165 m ja roottorin-
halkaisija korkeintaan 170 m. Sähkön siirto on alustavasti
suunniteltu järjestettäväksi liittymällä 110 kV kantaverkkoon
Hyrynsalmen muuntoasemalla. Vaihtoehtoisesti tuulipuisto voidaan
liittää 110 kV:n sähköverkkoon, joka kulkee noin 5 km päässä
alueesta länteen. Tällöin tarvitaan oma kytkinasema.

YVA-asetuksen liitteen 1 hankeluettelon mukaan YVA-menettelyä
sovelletaan tuulivoimahankkeisiin, joissa laitosten määrä on
vähintään 10 kappaletta tai kokonaisteho vähintään 45 megawattia.
Tämän lisäksi YVA-menettely voi tulla harkinnanvaraisesti
sovellettavaksi ELY-keskuksen päätöksellä. Harkinnassa otetaan
huomioon mm. eri hankkeiden yhteisvaikutukset.

Harkinnanvaraisen ympäristövaikutusten arviointimenettelyn
soveltaminen

Voimassa olevassa Kainuun tuulivoimamaakuntakaavassa 2030 on
Iso Tuomivaaran alueelle osoitettu tuulivoimaloiden alue tv-1 Iso
Tuomivaara. Kainuun tuulivoimamaakuntakaavassa osa-
aluemerkinnällä tv osoitetaan alueita, jotka soveltuvat
merkitykseltään vähintään seudullisten tuulivoimala-alueiden
rakentamiseen. Osa-aluemerkinnällä osoitetaan alueen
erityisominaisuutta potentiaalisena tuulivoimatuotantoon
soveltuvana alueena. Alueiden päämaankäyttöluokka on kuitenkin

muu kuin tuulivoimaenergian tuotanto, yleisimmin maa- ja metsätalous.

Kainuun tuulivoimamaakuntakaavan tuulivoimaloiden alueella tarkoitetaan lähtökohtaisesti vähintään kymmenen (10) teollisen kokoluokan voimalan muodostamaa aluetta. Tätä pienempiä tuulivoimahankkeita on mahdollista toteuttaa suoraan yleiskaavoitukselle, mikäli edellytykset muuten täyttyvät.

Kainuun tuulivoimamaakuntakaavan 2030 aluekohtaisen tarkastelun (tuulivoimamaakuntakaavaselostus) mukaan Iso Tuomivaaran tuulivoimaloiden alueen laajuus ja muut ominaisuudet mahdollistavat noin kahdeksan teollisen kokoluokan tuulivoimaloiden alueen rakentamisen alueelle. Arvio on vähemmän kuin maakuntakaavaa edellyttävän tuulivoimaloiden alueen raja Kainuussa; 10 teollisen kokoluokan tuulivoimalaa. Iso Tuomivaara on osoitettu Kainuun tuulivoimamaakuntakaavassa osana seudullisesti merkittävää tuulivoimaloiden alueiden verkostoa. Kainuun korkeimpaan kohtaan sijoittuvana tuulivoimaloiden alue aiheuttaa seudullisesti merkittäviä vaikutuksia alueen ympäristön toiminnoille.

Kainuun tuulivoimamaakuntakaavassa 2030 on annettu maakuntakaava-alueelle tuulivoimaloiden rakentamista koskevat yleiset suunnittelumääräykset:

”Maakuntakaavassa osoitettujen tuulivoimaloiden alueiden ulkopuolelle voidaan toteuttaa tuulivoimarakentamista, mikäli se ei ole merkitykseltään seudullista. Tuulivoimarakentamista suunniteltaessa tuulivoimalat tulee sijoittaa luonnonsuojelualueiden, Natura 2000 -verkoston alueiden, vedenhankinnan kannalta tärkeiden pohjavesialueiden, harjijensuojeluohjelman alueiden, maakuntakaavan virkistysalueiden sekä valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden ja rakennettujen kulttuuriympäristöjen ulkopuolelle.

Tuulivoimarakentamista suunniteltaessa on otettava huomioon ko. tuulivoimahankkeen sekä eri tuulivoimahankkeiden yhteisvaikutukset erityisesti asutukseen, maisemaan, linnustoon, luonnon monimuotoisuuteen ja kulttuuriperintöön sekä pyrittävä ehkäisemään haitallisia vaikutuksia.

Tuulivoimarakentamisen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee varmistaa, ettei tuulivoimarakentamisesta aiheudu asutukselle merkittäviä melu- tai välkevaikutuksia.

Tuulivoimarakentamisen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee ottaa huomioon puolustusvoimien lakisääteisen aluevalvontatehtävän, lentoliikenteen, liikenneväylien sekä arkeologisen kulttuuriperinnön ja luonnonsuojelulailla suojeltujen kohteiden edellyttämät rajoitteet tuulivoimarakentamiselle ja pyytää lausunnot asianomaisilta viranomaisilta”.

Tuulivoimaloiden alueille on annettu tuulivoimamaakuntakaavassa suunnittelumääräys:

"Alueen suunnittelussa tulee turvata puolustusvoimien toimintaedellytykset sekä ottaa erityisesti huomioon puolustusvoimien toiminnasta, kuten tutkajärjestelmistä ja radioyhteyksien turvaamisesta johtuvat rajoitteet".

Tuulivoimamaakuntakaavassa on annettu lisäksi tuulivoimaloiden alueille aluekohtaisia suunnittelumääräyksiä, joista Iso Tuomivaaraa koskevat seuraavat suunnittelumääräykset:

"Maakuntakaavan toteuttamisessa alueilla tv-1 Iso Tuomivaara, tv-2 Lumivaara, tv-3 Kivivaara-Peuravaara, tv-4 Piiparinmäki-Kokkosuo, tv-5 Murtomäki, tv-7 Maaselänkangas, tv-8 Teerivaara, tv-9 Varsavaara ja tv-11 Kintasmäki-Käreiköngangas ja niiden suunnittelussa on otettava huomioon luontoarvot ja LSL 49 § 1 mom. mukaisesti luontodirektiivin liitteen IV (a) lajit, joiden lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kielletty.

Tuulivoimaloiden alueiden tv-1 Iso Tuomivaara, tv-2 Lumivaara ja tv-3 Kivivaara-Peuravaara suunnittelussa on turvattava porotalouden toiminta- ja kehittämisedellytykset sekä pyrittävä ehkäisemään haitallisia vaikutuksia. Toimintojen sijoittamisessa on otettava huomioon poronhoidolle tärkeät alueet. Poronhoitoon olennaisesti vaikuttavia toimenpiteitä suunniteltaessa on valtion maiden osalta neuvoteltava asianomaisen paliskunnan kanssa".

Kainuun vaihemaakuntakaavassa 2030 on annettu poronhoitoaluetta koskeva seuraava suunnittelumääräys:

"Maankäytön suunnittelussa on turvattava porotalouden ja muiden luontaiselinkeinojen alueidenkäytölliset toiminta- ja kehittämisedellytykset. Poronhoitoon olennaisesti vaikuttavaa alueiden käyttöä suunniteltaessa on otettava huomioon poronhoidolle tärkeät alueet, kuten erotus- ja ruokintapaikat sekä pyyntiaidat. Valtion maiden osalta on neuvoteltava asianomaisen paliskunnan kanssa."

Tuulivoimamaakuntakaavassa 2030 on osoitettu uusien 110 kV pääsähköjohtojen yhteystarve tuulivoimaloiden alueilta kanta-verkon liityntäpisteille. Merkinnät perustuvat maakuntakaavan valmistelun aikana vireillä olleisiin tuulivoimahankkeisiin. Alueella ei ole voimassa MRL 33.1 §:n mukaista ehdollista rakentamisrajoitusta.

Tuulivoimamaakuntakaavassa on annettu pääsähköjohtojen yhteystarvemerkintää koskeva suunnittelumääräys:

"Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa uudet pääsähköjohdot on pyrittävä sijoittamaan samaan tai olemassa olevan johtokäytävän yhteyteen".

Hyrynsalmen kunta on päättänyt olla hyväksymättä tuulivoima-tuotantoa koskevaa yleiskaavaa Kainuun tuulivoimamaakunta-

kaavan 2030 tuulivoimaloiden alueelle tv-1 Iso Tuomivaara. Mikäli kunta päättää olla osoittamatta maakuntakaavan tuulivoimaloiden alueelle tuulivoimatuotantoa, alue jää toteutumatta.

Voimassa olevan Kainuun tuulivoimamaakuntakaavan 2030 tarkistaminen on käynnistynyt maakuntavaltuuston päätöksellä 17.6.2019. Tuulivoimamaakuntakaavan tarkistamisen tavoitteena on päivittää ja ajantasaistaa voimassa oleva maakuntakaava. Tuulivoimamaakuntakaavan kaavaluonnos on ollut julkisesti nähtävillä 22.12.2021-31.1.2022. Iso Tuomivaaran tuulivoimaloiden alue (tv-1) on esitetty Kainuun tuulivoimamaakuntakaavan 2035 kaavaluonnoksessa kumottavaksi maakuntakaavasta sen toteuttamiseen liittyvän epävarmuuden takia.

Kainuun ELY-keskus on pyytänyt huhtikuussa 2022 Kainuun liitolta lausuntoa luonnonsuojelualueiden perustamisasiassa Hyrynsalmen, Ristijärven ja Sotkamon kuntien alueilla sijaitseville alueille. Kiinteistön omistaja on alustavasti hakenut yksityisen suojelualueen perustamista Iso Tuomivaaran alueelle. Kiinteistön pinta-ala on 124,49 hehtaaria ja se sijaitsee Iso Tuomivaaran Kuljunrinteen alueella ja sen pohjoispuolisella alueella.

Hyrynsalmen kunnanhallitus on hyväksynyt Kytölehdon tuulivoimapuiston osayleiskaavan kaavoitushakemuksen 10.5.2022 (§ 74) ja päättänyt aloittaa omalta osaltaan kaavahankkeen valmistelun. Kunnanhallituksen samassa yhteydessä hyväksymässä kaavoitussopimuksessa todetaan, että hanketoimijan tavoitteena on rakentaa Kytölehdon alueelle noin 8-12 tuulivoimalaitosta, joiden yksikköteho on arviolta noin 7-10 MW. Kytölehdon tuulivoimapuiston alustava hankealueen raja sijaitsee noin 1,6 kilometrin päässä lausuntopyyntöaineiston karttakuvan mukaisesta alustavan voimalasijoituksen osoittamasta lähimmästä voimalasta.

Kainuun liitto esittää edellä mainitut asiat otettavaksi huomioon harkinnanvaraisen ympäristövaikutusten arviointimenettelyn soveltamisessa Iso Tuomivaaran tuulivoimahankkeeseen. YVA-menettelyn yhteydessä on mahdollista tuottaa monipuolista tietoa päätöksenteon tueksi liittyen mm. eri tuulivoimahankkeiden yhteisvaikutuksiin, vaikutuksiin asutukseen ja maisemaan, vaikutuksiin Ukkohallan matkailukeskuksen alueelle ja sen kehittämiseen, luontoarvioihin sekä linnustoon ja porotalouteen, joihin kaikkiin tässä vaiheessa hankevalmistelua liittyy epävarmuutta."

- 2) Suunnittelujohtaja Sanna Schroderus ja aluesuunnitteluasiantuntija Sini Kantola ovat 31.5.2022 antaneet Kainuun ELY-keskukselle seuraavan sisältöisen lausunnon:

**"LAUSUNTO LUONNONSUOJELUALUEEN PERUSTAMISESTA
KAJAANIN RAHIVAARALLE**

Kainuun ELY-keskus on pyytänyt mm. Kainuun liitolta lausuntoa koskien luonnonsuojelualueen perustamista Kajaanin kaupungin Lahnasjärven kylältä tilasta Rahivaara (kokonaispinta-ala 296,9

hehtaaria). Kiinteistön omistaja, Silvestica Green Forest Finland Oy, on hakenut suojelualueen perustamista kyseiselle kohteelle. Rauhoituksen tarkoitus on monimuotoisen luonnontilaisen metsä- ja suoluonnon suojelu. Kohde täyttää soveltuvin osin METSO-ohjelman valintakriteerit.

Rauhoitettava kokonaisuus sisältää 220,76 hehtaaria soiden-suojeluntäydennysehdotusohjelmaa ja 76,1 hehtaaria Ls2020 lisämäärärahalla rauhoitettavaa aluetta. Ls2020 kohde sijaitsee Lahnasjärvellä Loutenvaaran ympäristössä. Alueen metsät ovat havupuuvaltaisia uudistuskypsiä- ja varttuneita kasvatusmetsiä. Alueella esiintyy monipuolisesti vaateliaita kasve- ja sekä vanhoja metsiä suosivia lajeja, mm. raidankehkojäkälää, aarnisammalta ja liito-oravaa. Kohteella esiintyy paikoitellen runsaasti eriasteista lahoppua. Loutenvaaran luodepohjoispuolella sijaitseva alue on erityisesti runsaslahoppuustoista aluetta. Kyseisellä alueella on runsaasti haapaa ja kasvupaikkatyyppi on valtaosin tuoretta kangasta.

Loutenvaaran koillinen-itäpuolelle sijoittuvalla alueella on kehittyvää lahoppua metsätuhojen johdosta. Puustossa on eri-ikäisiä lumivahinkoja, jonka seurauksena kovaa lahoppua on eri läpimittaluokissa sekä maa- että pystypuina. Tämän alueen kasvupaikkatyyppi on valtaosin tuoretta kangasta. Kangasmetsän reunoilla on vaihteluväyhyshyökkäyksiä sekä pienialaisia suokuvioita. Puuston ikä vaihtelee vanhimpien ollessa noin 150-vuotiaita.

Perustettavan luonnonsuojelualueen rauhoitusmääräyksissä kielletäisiin alueella mm. metsänhakkuut ja muut metsänhoitoimet; puiden, pensaiden, kasvien, sienien ottaminen ja vahingoittaminen; ojien kaivaminen, maa- ja kallioperän ainesten ottaminen; moottoriajoneuvoilla liikkuminen sulan maan aikaan; rakennusten teiden ja polkujen rakentaminen; selkärankaisten ja selkärangattomien eläinten vahingoittaminen tai pyydystäminen; maisemakuvan muutosta haittaava toiminta sekä kaikki muu toiminta, joka vaikuttaa epäedullisesti luonnonoloihin tai eliölajien säilymiseen.

Perustettavalla alueella sallittaisiin mm. lainmukainen metsästys, marjojen ja hyötysienien poimiminen, oikeus käyttää ja kunnostaa liitekartalle merkittyjä kulku-uria; vierasperäisten eläin- ja kasvilajien poistaminen, luonnonsuojeluviranomaisen luvalla tutkimus sekä hoitosuunnitelman mukaiset toimenpiteet.

Luonnonsuojelulain nojalla voidaan perustaa ELY-keskuksen toimesta maanomistajan hakemuksella tai suostumuksella yksityinen luonnonsuojelualue. ELY-keskus tekee lopullisen luonnonsuojelulain 24 §:n mukaisen luonnonsuojelualueen perustamispäätöksen.

HAKEMUS LUONNONSUOJELUALUEEN PERUSTAMISEKSI

Kainuussa on voimassa viisi maakuntakaavaa, joiden maakuntakaavamerkinnot ja -määräykset ohjaavat yksityiskohtaisempaa suunnittelua: Kainuun maakuntakaava 2020, Kainuun 1. vaihemaa-

kuntakaava, Kainuun kaupan vaihemaakuntakaava, Kainuun tuulivoimamaakuntakaava ja Kainuun vaihemaakuntakaava 2030.

Lausuntopyynnön kohteena oleva alue sijaitsee Kainuun voimassa olevassa maakuntakaavassa 2020 osoitetulla maa- ja metsätalousvaltaisella alueella (kaavamerkintä M). M-aluetta koskevan suunnittelumääräyksen mukaan niille voidaan perustaa yksityisiä suojelualueita:

”Maa- ja metsätaloustalouteen tarkoitettuja alueita voidaan käyttää alueen pääasiallista käyttötarkoitusta sanottavasti häiritsemättä ja luonnetta muuttamatta myös erityislainsäädännön ohjaamana muihin tarkoituksiin, kuten luontais- tai muuhun elinkeinotoimintaan, turvetuotantoon, maa- ja kiviainesten ottoon, haja-asutusluonteiseen pysyvään ja lomaa-asumiseen sekä jokamiehen oikeuden rajoissa ulkoiluun ja retkeilyyn. Alueille voidaan perustaa yksityisiä suojelualueita. Ilman erityisiä perusteita hyviä ja yhtenäisiä peltoalueita ei tule ottaa taajamatoimintojen käyttöön. Maankäyttöä suunniteltaessa on tuettava metsätalousalueiden yhtenäisyyttä ja toimivuutta.”

Kainuun maakuntavaltuusto on päättänyt 17.6.2019 kokouksessaan käynnistää vaihemaakuntakaavan laatimisen Kainuun tuulivoimamaakuntakaavan tarkistamiseksi. Tuulivoimamaakuntakaavan tarkistaminen on edennyt luonnosvaiheeseen ja Kainuun maakuntahallitus on asettanut Kainuun tuulivoimamaakuntakaavan 2035 kaavaluonnoksen julkisesti nähtävillä 22.12.2021–31.1.2022 väliseksi ajaksi ja pyytänyt siitä lausuntoja. Lausuntopyynnön kohteena oleva alue sijaitsee Kainuun tuulivoimamaakuntakaavan 2035 kaavaluonnoksessa esitetyllä tv-24 Kivikankaan tuulivoimaloiden alueella. Tuulivoimaloiden alueen osa-aluemerkinnällä tv osoitetaan alueen erityisominaisuutta potentiaalisena tuulivoimatuotantoon soveltuvana alueena. Alueiden päämaankäyttöluokka on kuitenkin muu kuin tuulivoimaenergian tuotanto, yleisimmin maa- ja metsätalous. Tuulivoimaloiden alueille voi sijoittua yksittäisiä pienialaisia mm. soidensuojelun täydennysohjelman alueita, jotka voidaan huomioida maakuntakaavaa tarkemmassa tuulivoimasuunnittelussa mm. tuulivoimaloiden sijoittelulla.

Kainuun liitolla ei ole muuta huomautettavaa luonnonsuojelualueen perustamisesta.”

- 3) Suunnittelujohtaja Sanna Schroderus ja suunnittelija Mari Isojärvi ovat 31.5.2022 antaneet Sotkamon kunnalle seuraavan sisältöisen lausunnon:

”LAUSUNTO PERKIÖN RANTA-ASEMAKAAVAN MUUTOKSEN KAAVALUONNOKSESTA

Sotkamon kunta on pyytänyt mm. Kainuun liitolta lausuntoa Perkiön ranta-asemakaavamutoksen luonnoksesta. Alue sijaitsee Iso-Sapsojärven etelärannalla Sotkamon keskustaajaman ja Vuokatin matkailukeskuksen läheisyydessä. Muutos koskee Perkiön ranta-

asemakaavan kortteleita 1-12 sekä niihin liittyviä virkistys-, erityis- ja liikennealueita. Kaavamuutoksen tavoitteena on päivittää kortteleiden käyttötarkoitus sekä tarkistaa alueiden rajoja ja rakennusoikeuksia. Kaava-alueen pinta-ala on noin 23 hehtaaria.

Asemakaavaluonnos

Kainuussa on voimassa viisi maakuntakaavaa Kainuun maakuntakaava 2020, Kainuun 1. vaihemaakuntakaava, Kainuun kaupan vaihemaakuntakaava, Kainuun tuulivoimamaakuntakaava sekä Kainuun vaihemaakuntakaava 2030. Parhaillaan on käynnissä voimassa olevan Kainuun tuulivoimamaakuntakaavan tarkistaminen. Vaihemaakuntakaavan valmisteluun liittyvä luonnos Kainuun tuulivoimamaakuntakaava 2035 on ollut julkisesti nähtävillä 22.12.2021–31.1.2022. Tavoiteaikataulun mukaan maakuntakaavaehdotus on julkisesti nähtävillä syksyllä 2022 ja kaava on hyväksymiskäsittelyssä loppuvuonna 2022 tai keväällä 2023.

Kainuun voimassa olevassa maakuntakaavoituksessa ranta-asemakaava-alue sijoittuu pääasiassa maa- ja metsätalouskäyttöön tarkoitettulle alueelle M. Merkinän suunnittelumääräyksen mukaan:

Maa- ja metsätalouskäyttöön tarkoitettuja alueita voidaan käyttää alueen pääasiallista käyttötarkoitusta sanottavasti haittaamatta ja luonnetta muuttamatta myös erityislainsäädännön ohjaamana muihin tarkoituksiin, kuten luontais- tai muuhun elinkeinotoimintaan, turvetuotantoon, maa- ja kiviainesten ottoon, haja-asutusluonteiseen pysyvään ja loma-asumiseen sekä jokamiehen oikeuden rajoissa ulkoiluun ja retkeilyyn. Alueille voidaan perustaa yksityisiä suojelualueita. Ilman erityisiä perusteita hyviä ja yhtenäisiä peltoalueita ei tule ottaa taajamatoimintojen käyttöön. Maankäyttöä suunniteltaessa on tuettava metsätalousalueiden yhtenäisyyttä ja toimivuutta matkailun vetovoima-alueelle ja kaupunkikehittämisen kohdealueen läheisyyteen.

Lisäksi ranta-asemakaava-aluetta koskevat voimassa olevassa maakuntakaavassa osoitetut matkailun vetovoima-alueen (mv) ja osin kaupunkikehittämisen kohdealueen (kk) kehittämisperiaatemerkinnot. Kainuun vaihemaakuntakaavassa 2030 on annettu yleinen suunnittelumääräys:

Ranta-alueita tulee kehittää viihtyisinä asumisen ja virkistysalueina huomioon ottaen vapaa-ajan, osa-aika- tai pysyvän asumisen tarpeet. Alueiden suunnittelussa tulee kiinnittää huomiota sähköisten palvelujen saatavuuteen, olemassa olevaan infrastruktuuriin sekä ympärivuotisen käytön edellytyksiin. Yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa tulee ottaa huomioon yleisen virkistyskäytön tarpeet ja vesille pääsyn mahdollisuudet, luonnon- ja maisema-arvot sekä vesi- ja energiahuollon järjestäminen.

Kainuun liitolla ei ole muuta huomautettavaa Perkiön ranta-asemakaavaluonnokseen.”

- 4) Suunnittelujohtaja Sanna Schroderus ja maankäyttö-asiantuntija Martti Juntunen ovat 13.6.2022 antaneet Kuhmon kaupungille seuraavan sisältöisen lausunnon:

"LAUSUNTO ERILAMMEN RANTA-ASEMAKAAVAN OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMASTA JA KAAVALUONNOKSESTA

Kuhmon kaupunki on pyytänyt Kainuun liiton lausuntoa Erilammen ranta-asemakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta ja kaavaluonnoksesta.

Ranta-asemakaavan tavoitteena on tukea alueella toimivan matkailuyrityksen toimintaa sekä mahdollistaa toiminnan kehittämisen tarvitsema lisärakennusoikeus majoituksen ja palveluiden sekä muun oheistoiminnan järjestämiseksi.

Asemakaavan suunnittelualue, noin 44 hehtaaria, sijoittuu Kuhmon kaupungin koillisosaan Vartiuksen rajanylityspaikan läheisyyteen entisen rajavartioaseman alueelle Erilammen ja läheisten pienten Laukkulampien sekä Aumalampien ympäristöön.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma ja kaavaluonnos

Valmisteilla oleva ranta-asemakaava tukee Kainuu-ohjelman (Kainuun maakuntavaltuusto § 41, 22.12.2021) tavoitteita. Kainuu-ohjelmaan sisältyvän Kainuun maakuntasuunnitelman 2040 tavoitteen mukaan matkailu Kainuussa kaksinkertaistuu vuoden 2019 tasosta vuoteen 2040 mennessä. Matkailijoiden määrää Kainuussa kasvatetaan markkinoinnilla, investoinneilla, vahvistamalla vetovoimaa sekä kehittämällä matkailupalveluita ja saavutettavuutta. Kainuussa panostetaan kansainvälisten ja kotimaisten matkailijoiden saamiseen, luonto- sekä kestävään matkailuun (vihreä siirtymä) ja sen näkyväksi tekemiseen (sertifikaatit).

Kainuun liitto esittää korjaamaan ranta-asemakaavaluonnoksen kaavaselostuksen kohtaa 1.5 Suunnittelutilanne seuraavasti: Suunnitteilla oleva kaava-alue on osoitettu voimassa olevassa Kainuun maakuntakaavassa 2020 maa- ja metsätalous-valtaiseksi alueeksi (M). Maakuntakaavassa on annettu maa- ja metsätalousvaltaisille alueille suunnittelumääräys:

Maa- ja metsätaloustalouteen tarkoitettuja alueita voidaan käyttää alueen pääasiallista käyttötarkoitusta sanottavasti haittaamatta ja luonnetta muuttamatta myös erityislainsäädännön ohjaamana muihin tarkoituksiin, kuten luontais- tai muuhun elinkeinotoimintaan, turvetuotantoon, maa- ja kiviainesten ottoon, haja-asutusluonteiseen pysyvään ja loma-asumiseen sekä jokamiehen oikeuden rajoissa ulkoiluun ja retkeilyyn. Alueille voidaan perustaa yksityisiä suojelualueita. Ilman erityisiä perusteita hyviä ja yhtenäisiä peltoalueita ei tule ottaa taajamatoimintojen käyttöön. Maankäyttöä suunniteltaessa on tuettava metsätalousalueiden yhtenäisyyttä ja toimivuutta.

Maa- ja metsätalousvaltaista aluetta koskeva korjaus esitetään tekemään tarpeellisilta osin myös asemakaavaselostuksen liitteenä olevaan osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan. Suunnittelualueen läheisyydessä sijaitsee Kainuun vaihemaakuntakaavassa 2030 osoitettu, rajavartiolaissa 578/2005 säädetty rajavyöhyke osa-aluemerkinnällä er-1.

Kainuun vaihemaakuntakaavassa 2030 on annettu koko maakuntakaava-aluetta koskeva, rantojen käyttöä koskeva yleinen suunnittelumääräys:

Ranta-alueita tulee kehittää viihtyisinä asumisen ja virkistyksen alueina huomioon ottaen vapaa-ajan, osa-aika- tai pysyvän asumisen tarpeet. Alueiden suunnittelussa tulee kiinnittää huomiota sähköisten palvelujen saatavuuteen, olemassa olevaan infrastruktuuriin sekä ympärivuotisen käytön edellytyksiin. Yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa tulee ottaa huomioon yleisen virkistyskäytön tarpeet ja vesille pääsyn mahdollisuudet, luonnon- ja maisema-arvot sekä vesi- ja energiahuollon järjestäminen.”

- 5) Maakuntajohtaja Pentti Malinen on 3.6.2022 antanut Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunnalle seuraavan sisältöisen pyydetyn kirjallisen lausunnon:

”Kainuun liitto kiittää mahdollisuudesta antaa kirjallinen lausunto hallituksen esitykseen luonnonsuojelulaiksi.

Kainuun liitto kiinnittää huomiota luonnonsuojelulain rakenteenmuutokseen, jossa selkeä rajoituksin tapahtuva luonnonsuojelun rinnalle tuodaan *luonnon monimuotoisuuden edistämisen tavoite*. Monimuotoisuus käsitteenä tulee elämään voimakkaasti ja muuttumaan ajassa.

Koska *välineet* monimuotoisuuden edistämisen ja perinteisen luonnonsuojelun säätelyn osalta poikkeavat toisistaan, lain täytäntöönpanoa eritasoisine suunnitelmineen ei voi jättää yksinomaan valtionviranomaisen tehtäväksi ja vastuulle. Monimuotoisuuteen liittyvä yleinen etu voidaan turvata kunnallisen päätöksenteon ja tahtotilan avulla. Kainuun liiton mielestä on erittäin tärkeää, että lainsäädännön uudistamisessa otetaan riittävästi huomioon kaavoituksen sekä erilaisten ympäristöllisten lupamenettelyjen sujuvuus ja vältetään lisäresursseja edellyttäviä viranomaistyön ja -velvoitteiden lisäämistä.

Lain vaikutusten arviointi ja kustannustehokkuus

Kainuun liiton mielestä lakiluonnoksen vaikutusten arviointi ei ole ollut riittävän laadukasta ja laaja-alaista. Arviointi on jäänyt etenkin kestävän kehityksen taloudellisten ja sosiaalisten vaikutusten osalta vajavaiseksi.

Kainuun liitto yhtyy Lainsäädännön arviointineuvoston kriittisiin näkemyksiin lakiluonnoksen valmistelun yhteydessä havaituista puutteista. Keskeisimmät niistä liittyvä lain vaikutusten arviointiin.

Luonnoksessa tunnistetaan "vaikutuksia yrityksille ja maanomistajille, mutta vaikutusten mittaluokkaa tulisi selventää". Kainuun liitto lisää tähän havaintonaan, että lain alueellisia ja aluekehitykseen liittyviä vaikutuksia ei ole lainkaan arvioitu. "Jopa perustiedot nykyisten suojelualueiden määrästä ja sijainnista ovat suppeita."

Lakiluonnoksen 1 luvussa esitetään mm. määritelmä luontotyyppin suotuisalle suojelulle. Kainuun liitto katsoi aiemmassa lausunnossaan, että lakiluonnoksen säädöksiin liittyy epäselvyyttä ja tulkinnanvaraisuutta. Esimerkiksi 8 §:n mukaan jokaisen on riittävällä tavalla oltava selvillä toimintansa vaikutuksista luonnon monimuotoisuudelle ja maisemalle sekä toimintatavoista, joilla haitallisia vaikutuksia voidaan välttää ja vähentää, siinä laajuudessa kuin kohtuudella voidaan edellyttää. Selvillä olon kohteena ovat vaikutukset "luonnon monimuotoisuudelle ja maisemalle", mikä on abstraktiutensa ja laajuutensa vuoksi vaikeasti hahmotettava vaatimus ja edellyttää vielä selkeyttämistä jatkovalmistelussa.

Ls-lain suhde muuhun lainsäädäntöön

Rakennuslain, ilmastolain ja kaivoslain valmistelu on edelleen käynnissä. Yhteyksiä näihin muihin valmisteilla oleviin lakikokonaisuuksiin tulee vahvistaa, jotta yhteisvaikutukset saadaan arvioitua ja mahdolliset ristiriidat luonnon monimuotoisuuden edistämisen tavoitteiden suhteen esiin. Tässä vaiheessa on tärkeää, että lakiin ei jää liikaa tulkinnanvaraisuutta ja mahdollistetaan sujuva alueiden kestävä elinvoiman kehittäminen. Vaarana on, että tulkinnat uusista laeista saadaan vasta oikeusprosessien kautta vuosikymmenen kuluttua ja monet hankkeet viivästyvät lakien tulkintaepäselvyyksien johdosta.

Alueidenkäytön suunnittelun näkökulmasta erityistä huomiota on kiinnitettävä luonnonsuojelulain ja maankäyttö- ja rakennuslain keskinäiseen suhteeseen, soveltamisaloihin ja viranomaisrooleihin sekä käsitteistön ja määritteiden yhtenevyyteen. Kainuun liitto korostaa luonnonsuojelulain ja maankäyttö- ja rakennuslain osalta maakuntakaavan roolia eri toimintoja yhteensovittavana alueellisena kaavatasona, jolla voidaan toteuttaa luonnonsuojelulain tavoitetta luonnon monimuotoisuuden suojelun edistämisestä.

Kainuun liitto huomauttaa lisäksi, että lakiluonnoksessa ei kiinnitetty huomiota maakunnan liittojen lakisääteisiin tehtäviin ja maakuntaohjelman asemaan sekä maakunnan yhteistyöryhmän rooliin alueellisten suunnitelmien yhteensovittamisen foorumina.

Käsitteistä

Kainuun liitto pitää hyvänä, että lakiluonnokseen on koottu määritelmiä keskeisistä käsitteistä. Liiton mielestä luonnon monimuotoisuuden kestävä käytön määritelmän sisällyttäminen luonnonsuojelulakiin voi kuitenkin aiheuttaa sekavuutta. *Kestävästä käytöstä* puhutaan vakiintuneesti luonnonvarojen hyödyntämisen yhteydessä, jolloin sillä tarkoitetaan kaikkien kestävyys kolmen ulottuvuuden eli ympäristöllisen, taloudellisen ja sosiaalisen kestävyys tasapainoista huomioimista. Luonnon monimuotoisuuden kestävä käyttö on osa

luonnon monimuotoisuuden turvaamista, joka puolestaan sisältyy laajempaan kestävästä käytön kokonaisuuteen.

Selvilläolo

Lakiluonnoksen perustelujen mukaan selvillä olo koskisi kaikkia luonnossa toimivia. Pykälän tarkoituksena olisi kiinnittää huomiota jokaisen vastuuseen olla selvillä luontoon haitallisesti vaikuttavan toiminnan mahdollisuudesta ja tavoista haitallisten vaikutusten vähentämiseksi. Toisaalta perusteluissa todetaan, että säännöksen soveltamista olisi tarpeen rajoittaa edellyttämällä vain riittävää selvillä oloa toiminnan vaikutuksista. Ehdotettu säännös perusteluineen vaikuttaa jättävän lainsoveltajalle niin paljon harkintavaltaa, että yhdenvertaista lainsoveltamista ei voida varmistaa. Kaiken kaikkiaan lakiluonnoksesta tulee karsia pois kohtia, jotka ovat liian tulkinnanvaraisia.

Luonnonsuojelun viranomaiset ja muut toimijat

Lakiluonnoksen 12 §:n mukaan kunta edistää luonnon monimuotoisuuden suojelua ja sen kestävästä käyttöä sekä maisemansuojelua alueellaan. Kainuun liitto pitää tärkeänä, että tehtävä ymmärretään lähtevän perustuslaissa säädetyistä kunnallisesta itsehallinnosta ja erilaisten alueiden mahdollisuuksista. On tärkeää, että 12 §:n esitetty tehtävä kunnan luonnon monimuotoisuuden suojelusta ja sen kestävästä käytöstä sekä maisemansuojelusta alueellaan pidetään joustavana ja kuntien itse määriteltävänä. ELY-keskuksella on säädösluonnoksessa laaja rooli luonnonsuojelun osalta. Lakiehdotuksen mukaan ELY-keskus tukee mahdollisuuksien mukaan kunnan toimintaa toimialaansa kuuluvissa asioissa, tähän toivomme lisättävän, että ELY-keskus tukee maakunnan liittoa vastaavalla tavalla.

Luonnonsuojelusuunnittelu

Lakiesityksen 14 § mukaisesti elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi laatia alueelleen kansallista biodiversiteettistrategiaa ja toimintaohjelmaa koskevan luonnon monimuotoisuuden toimeenpanosuunnitelman. Kainuun liitto pitää alueellisten luonnon monimuotoisuuden suunnitelmien ja ohjelmien laatimista tärkeänä. Niiden avulla voidaan tukea kansallisen biodiversiteettistrategian ja toimintaohjelman toteutumista maan eri osissa sekä antaa tukea kunnissa tehtävään luonnon monimuotoisuustyöhön. Maakunnan liitoille tulee turvata mahdollisuus toimia myös luonnonsuojelun toimeenpano-ohjelman laatijana.

Maakuntien liittojen rooli erilaisten toimeenpanosuunnitelmien ja toimintaohjelmien laatimisen ja toteuttamisen kannalta on merkittävä, koska esimerkiksi maakuntaohjelmat ja maakuntakaavat ohjaavat ja yhteensovittavat toimintoja alueellisesti. Selvyyden vuoksi on tärkeää määritellä, että em. suunnitelmat laaditaan maakunnittain ja huomioidaan aluekehityslainsäädännössä oleva maakunnan yhteistyöryhmän rooli eri alueellisten suunnitelmien yhteensovittamisessa. Toimeenpanosuunnitelman laatimisessa tulee

lakiesityksen mukaan varmistaa riittävä vuorovaikutus alueen keskeisten toimijoiden erityisesti alueen kuntien kanssa.

Tärkeitä perusteluja alueelliselle toimeenpanosuunnitelmalle ovat esityksessä mainitut *kustannustehokkuus* sekä luonnon hyvinvointivaikutusten lisääminen samassa yhteydessä (viihtyisyys, virkistyskäyttö, matkailu) ja sen kuntataloutta tukevat vaikutukset. Tämän vuoksi korostuu tarve saada parempi kokonaiskuva luonnon monimuotoisuuden tukemisen toimenpiteistä.

Toimeenpanosuunnitelmien laadinnassa kannattaa priorisoida niitä suunnitelma-alueita ja kohteita, joilla on saatavissa aikaan eniten vaikuttavuutta luonnon monimuotoisuudelle ja toisaalta hyötyä maankäytön kokonaisuuden hallinnan kannalta. Tätä asiaa tulee ehdottomasti painottaa lain perusteluteksteissä.

Luonnon monimuotoisuuden suojelun ja hoidon tukeminen

Kainuun liitto pitää hyvänä, että julkisyhteisöt (ml. kunnat, kuntayhtymät) ovat luonnon monimuotoisuuden suojelun ja hoidon tukemisen säännöksissä mukana ja niillä on mahdollisuus saada tukea ja avustusta sen eri muodoissa.

Luonnonsuojelualueet

Lakiluonnoksessa esitetään voimassa olevaan luonnonsuojelulakiin nähden muutosta, jonka mukaan luonnonsuojelualue olisi mahdollista perustaa Natura 2000 -verkostoon sisältyvälle, luonnonsuojelulain säädösten perusteella toteutettavalle alueelle ilman maanomistajan suostumusta. Kainuun liitto pitää välttämättömänä, että maanomistajia kuullaan riittävällä tavalla ja asianmukaisesti luonnonsuojelualueen perustamisen yhteydessä.

Kainuun liitto näkee lakiluonnoksessa esitetyn kaltaisen malminetsinnän rajoittamisen merkittävänä elinkeinotoiminnan rajoittamisena. Ilmastonmuutos tulee perustelujen mukaan heikentämään luonnon monimuotoisuutta, jolloin säädöksen tulisi pystyä elämään ajassa. Kainuun liitto esittää, että luonnonsuojelun hyväksyttävyyden näkökulmasta malmin etsintä ja kaivaminen tulee mahdollistaa luonnonsuojelualueilla kompensatiomenettelyllä.

Luontotyyppien suojelu

Kainuun liitto pitää hyvänä, että luontotyyppien suojelu on tunnistettu vahvemmin osana luonnon monimuotoisuuden turvaamista. Kainuun liitto näkee tärkeäksi, että luontotyyppien suojelun menetelmissä huomioidaan kytkös maankäytön suunnitteluun ja kaavoitukseen. Maankäyttö- ja rakennuslaki huomioi jo nykyisellään luontoarvojen säilyttämisen. Viheralueverkosto liittyy olennaisesti maankäyttö- ja rakennuslain uudistukseen ja siinä maakuntakaavoitukselle suunniteltuihin sisältöihin. Tämän vuoksi luonnonsuojelulain- ja maankäyttö- ja rakennuslain lakivalmisteluja tulee sen osalta yhteensovittaa.

Lakiluonnoksen mukaan myönnettäessä ympäristönsuojelulaissa tarkoitettua ympäristölupaa, vesilaissa tarkoitettua vesitalouslupaa, maa-aineslaissa tarkoitettua maa-ainesten ottamislupaa sekä kaivoslaissa (621/2011) tarkoitettua kullanhuuhdonta-, kaivos- ja malminetsintälupaa, luvan myöntävän viranomaisen on otettava huomioon uhanalaiset luontotyypit. Edelleen lakiluonnoksen mukaan maankäyttö- ja rakennuslaissa tarkoitettua maakunta-, yleis- tai asemakaavaa laadittaessa on otettava huomioon uhanalaiset luontotyypit.

Maankäyttö- ja rakennuslaki edellyttää, että kaavan tulee perustua kaavan merkittävät vaikutukset arvioivaan suunnitteluun ja sen edellyttämiin tutkimuksiin ja selvityksiin. Esimerkiksi maakuntakaavoituksen yhteydessä laaditaan yleensä laajoja, koko maakunnan alueen kattavia selvityksiä. Luonnoksessa esitetty 66 § perusteluineen voi johtaa kaavoituksen ja lupamenettelyjen selvitysvaatimusten lisääntymiseen. Selvitysten tarkkuustason nostaminen nykyisestä tarkoittaisi kustannusten nousua ja kaavojen valmistelun aikataulujen pidentymistä. Luontotyyppien huomioimisvelvoitteesta voi tulla yleinen valitusperuste, joka voi johtaa tarpeettomiin valituksiin ja oikeuslaitoksen kuormittamiseen, mitä tulee ehdottomasti välttää.

Lakiluonnoksessa esitetään että elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi yksittäistapauksessa myöntää poikkeuksen suojellun luontotyyppin rajauspäätöksen kiellosta ja tiukasti suojellun luontotyyppin heikentämiskiellosta. Jos myönnettävällä poikkeuksella sallittavat toimenpiteet heikentävät suojellun tai tiukasti suojellun luontotyyppin esiintymää, päätöksessä on veloitettava heikennyksen aiheuttaja tarkoitettuihin hyvittäviin toimenpiteisiin. Kainuun liitto toteaa, että heikennyksen aiheuttajan määritelmää ei tule sitoa maankäytön suunnittelun lakisääteiseen tehtävään. Maakunnan liitot laativat maakuntakaavoja ja kunnat yleis- ja asemakaavoja. Toiminnanharjoittajat vastaavat kaavassa osoitettavien aluevarausten toteutumisesta ja alueiden yksityiskohtaisemmasta suunnittelusta, missä yhteydessä myös hyvittämiskysymykset on tarkoituksenmukaista ratkaista. Kainuun liitto pitää tärkeänä, että mahdollisten hyvittämisalueiden määrittämisessä kuullaan mm. alueen kuntia riittävällä tavalla ja asianmukaisesti.

Poikkeaminen luontotyyppien suojelusäännöksistä

Esitykseen tulee sisällyttää selkeästi kunnan ja maakunnan liiton kuuleminen liittyen hyvittämisalueen osoittamiseen, koska ne rajoittavat maankäyttöä vastaavalla tavalla kuin erilaiset suojelualueet.

Kainuun liitto pitää tärkeänä lähtökohtana, että luontotyyppilistan mahdollinen laajentaminen perustuu luotettavaan tietoon ja todelliseen tarpeeseen. Tämä on tärkeää, jotta suojelu kohdentuu oikein eli on ekologisesti vaikuttavaa ja kustannustehokasta. Myös rajauspäätösten tekeminen sekä lainsäädännön ennakoitavuus ja yhdenvertainen soveltaminen edellyttävät mahdollisimman tarkkoja määrittelyjä. Kustannusvaikuttavuuteen tulee laissa ja sen perusteluilla kiinnittää enemmän huomiota.

Eliölajien suojelu

Lakiluonnoksen mukaan myönnettäessä ympäristönsuojelulaissa tarkoitettua ympäristölupaa, vesilaissa tarkoitettua vesitalouslupaa, maa-aineslaissa tarkoitettua maa-ainesten ottamislupaa sekä kaivoslaissa tarkoitettua kullanhuuhdonta-, kaivos- ja malminetsintälupaa, luvan myöntävän viranomaisen on otettava huomioon uhanalaiset lajit. Edelleen lakiluonnoksen mukaan maankäyttö- ja rakennuslaissa tarkoitettua maakunta-, yleis- tai asemakaavaa laadittaessa on otettava huomioon uhanalaiset lajit.

Maankäyttö- ja rakennuslaki edellyttää, että kaavan tulee perustua kaavan merkittävät vaikutukset arvioivaan suunnitteluun ja sen edellyttämiin tutkimuksiin ja selvityksiin. Esimerkiksi maakuntakaavoituksen yhteydessä laaditaan yleensä laajoja, koko maakunnan alueen kattavia selvityksiä. Luonnoksessa esitetty 78 § perusteluineen voi johtaa kaavoituksen ja lupamenettelyjen selvitysvaatimusten lisääntymiseen. Selvitysten tarkkuustason nostaminen nykyisestä tarkoittaisi kustannusten nousua ja kaavojen valmistelun aikataulujen pidentymistä. Luontotyyppien huomioimisvelvoitteesta voi tulla yleinen valitusperuste, joka voi johtaa tarpeettomiin valituksiin ja oikeuslaitoksen kuormittamiseen.

Lakiluonnoksen mukaan eliölajin suojelua koskevista säännöksistä voidaan tietyin ehdoin poiketa. Poikkeamispäätöksessä heikennyksen aiheuttaja voidaan velvoittaa hyvittäviin toimenpiteisiin. Kainuun liitto toteaa, että heikennyksen aiheuttajan määritelmää ei tule sitoa maankäytön suunnittelun lakisääteiseen tehtävään. Kainuun liitto pitää tärkeänä, että mahdollisten hyvittämisaluiden määrittämisessä kuullaan mm. alueen kuntia riittävällä tavalla ja asianmukaisesti.

Maiseman suojelu ja hoito sekä luonnonmuistomerkit

Kainuun liitto pitää hyvänä, että maisema-alue termi on uudessa lakiluonnoksessa ehdotettu muutettavaksi maisemanhoitoalueeksi.

Luonnonsuojelulain uudistuksen lisäksi parhaillaan uudistetaan mm. ilmastolakia sekä maankäyttö- ja rakennuslakia (MRL). Kainuun liitto toteaa, että lakien rajapinnat tulee järjestää siten, että rakentamisen ohjaus tapahtuu jatkossakin MRL:n säädösten perusteella tai vastaavien menettelyin. Luonnonsuojelulain säädösten perusteella ei siten tule syntyä päätöksiä, jolla rakentamista ohjattaisiin MRL:n säädösten asemesta.

Ekologisen kompensaation toteuttaminen

Ekologinen kompensaatio uutena säädöksenä voi edesauttaa luonnonsuojelulain tavoitteiden saavuttamista. Kainuun liitto yhtyy näkemykseen, että kompensaatiota tulisi hyödyntää vasta viimeisenä keinona sen jälkeen, kun muita mahdollisia ratkaisuja haitan välttämiseksi ei ole. Kainuun liitto suhtautuu myönteisesti myös vapaaehtoisen kompensaation keinoihin.

Kainuun liitto katsoo, että luonnoksessa esitettyihin ekologista kompensaatiota koskeviin säädösesityksiin liittyy kuitenkin epäselvyyttä

ja tulkinnanvaraisuutta, jota on tarpeen selventää. Ekologiseen kompensaatioon liittyvistä pilotointihankkeista saatavien kokemusten perusteella voi nousta tarpeita tarkistaa säännöksiä. Ekologista kompensaatiota koskevat säädökset tulee valmistella siten, että esimerkiksi poikkeamismenettely ei aiheuta päällekkäistä työtä hankkeiden erivaiheissa. Tilanne on haastava kaavoituksen suhteen, koska kyseessä on maankäytön suunnitteluvaihe ja hankkeen usein toteuttaa joku muu taho kuin kaavoituksesta vastaava maakunnan liitto tai kunta.

Kainuun liitto näkee tarpeelliseksi sisällyttää lakiin selkeämmin kunnan kuuleminen hyvittämisalueen osoittamisessa. Vuoropuhelun ja yhteistyön merkitys korostuvat, sillä hyvittämisalueet rajoittavat maankäyttöä vastaavalla tavalla kuin erilaiset suojelukohteet.

Esitämme erillisselvitystä Natura-kompensaatioprosessin uudistamisesta osana säädösluonnoksen jatkotyötä.

Luonnonsuojelun tiedonhallinta ja päätöksistä tiedottaminen

Kainuun liiton mielestä on hyvä, että lakiluonnoksen säädöksiin on esitetty mm. maakunnan liitolle ja kunnille salassapitosäännösten estämättä ja maksutta oikeus saada luonnonsuojelun tietojärjestelmästä tiedot, jotka ovat välttämättömiä niille säädettyjen tehtävien hoitamiseksi. Tietojen luotettavuus, saatavuus ja käyttökelpoisuus ovat erittäin tärkeitä ja toimivaltaiselle viranomaiselle täytyy turvata riittävät resurssit tiedonhallinnan kehittämiseen.

Kompensaatiomahdollisuus lisää suojelun hyväksyttävyyttä ja mahdollistaa käsiteltävän suojeluintressin laadullisen uudelleen arvioinnin ja siten parantaa tavoitteiden saavuttamista.

Muita huomioita esityksestä

Suomen suojelualueiden pinta-alasta suurin osa sijoittuu Pohjoiseen Suomeen. Samat alueet ovat suomalaisessa ja eurooppalaisessa mittakaavassa merkittävimpiä mineraalivaroilta. Yksi keskeisimmistä luonnonsuojelulain alueellisista vaikutuksista liittyy kaivannaistoiminnan ja suojelun yhteensovittamiseen. Joten luonnonsuojelun hyväksyttävyyden näkökulmasta malmin etsintä ja kaivaminen tulee mahdollistaa luonnonsuojelualueilla kompensaatiomenettelyllä.

Malminetsintää ei tule nykyisestään rajata luonnonsuojelualueilta. Rajoitukset tulee kohdentaa menetelmiin suojelualan arvojen suojaamiseksi. Geologinen tieto lisää ymmärrystä ympäristöstämme. Kaivoslain uudistus on oikea paikka säädellä kaivostoiminnan vaikutuksia suojelualueella siten, ettei suojelutavoitteita vaaranneta.”

Lisätietoja lausunnoista nro 1-4 suunnittelujohtaja Sanna Schroderukselta, puh. 044 710 0873 ja lausunnosta nro 4 maakuntajohtaja Pentti Maliselta, puh. 044 797 0197 tai sähköpostitse osoitteella etunimi.sukunimi@kainuunliitto.fi

Maakuntahallitus

§ 130

20.06.2022

Maakuntahallitus merkitsee annetut lausunnot tiedoksi.

Maakuntahallituksen päätös

Käydyn keskustelun jälkeen maakuntahallitus hyväksyi maakuntajohtajan ehdotuksen.

Katsaus Kainuun liiton kansainvälisiin tehtäviin

Mhall 20.06.2022 § 131
29/07.05.00/2022

Kainuun liiton kansainvälisten tehtävien osalta toimintaympäristö on muuttunut huomattavasti erityisesti Venäjän Ukrainaan hyökkäyksen ja sitä kautta muuttuneen kansainvälisen tilanteen johdosta. Kainuun liitolla on yhdessä muiden maakuntien kanssa ollut useita yhteistyösopimuksia ja -hankkeita venäläisten toimijoiden kanssa. Osa näistä perustuu myös EU:n ja valtioiden välisiin sopimuksiin sekä osa Kainuun liiton ja eri maakuntien keskinäisiin sopimuksiin. Tässä toimintakentässä operatiivinen yhteistyö on jäädytetty Venäjän suuntaan toistaiseksi; sopimukset ja raketeet ovat edelleen olemassa.

Barentsin euro-arktisen alueen puheenjohtajamaana Suomi (ulkoministeriö) on linjannut Barents-toiminnan käytännön jatkoa pohjoismaisten toimijoiden kesken. Asiasta järjestettiin kansainvälinen kokous ja seminaari Kuusamossa 30.-31.5.2022. Vastaavasti Euregio Karelian Suomen maakuntien kesken pidetään yhteiskokous 14.6.2022 ja siinä arvioidaan jatkotoimenpiteitä. Kainuun liitossa toimiva Venäjä-strategiaryhmä on seurannut Venäjän sisäisen tilanteen kehitystä.

Rajamaakuntien edunvalvonnassa on noussut uusia tarpeita, sillä Ukrainan kriisin suorat ja heijastusvaikutukset kohdistuvat erityisesti rajaseutuun. Maakuntien aloitteesta on käynnissä selvitys EU:n ja kansallisten (alun perin CBC-ohjelmiin varattujen) kehittämisvarojen uudelleen ohjelmoinnista rajamaakuntien kehittämiseen. Vastaavaa keskustelua käydään myös kansallisesti itäisen Suomen elinvoiman vahvistamiseksi.

Maakuntajohtaja Pentti Malinen ja aluekehitysasiantuntija Roman Gokkoev esittävät maakuntahallitukselle katsauksen Kainuun liiton kv. tehtävien tilanteesta, muutoksista sekä mahdollisista linjauksista tulevan vuoden 2023 tehtävien osalta.

Lisätietoja maakuntajohtaja Pentti Maliselta, puh. 797 0197 tai sähköpostitse osoitteella etunimi.sukunimi@kainuunliitto.fi

Maakuntajohtajan ehdotus

Maakuntahallitus merkitsee katsauksen tiedoksi ja käy asiasta keskustelun.

Maakuntahallituksen päätös

Maakuntahallitus

§ 131

20.06.2022

Vs. aluekehityspäällikkö Roman Gokkoev esitteli asiaa.

Maakuntahallitus hyväksyi maakuntajohtajan ehdotuksen.

Tiedoksi merkittävät asiat

Mhall 20.06.2022 § 132
237/00.04.00/2022

1) Maakuntajohtajien yhteiskannanotto ilmastolakia
täydentävän esityksen lausuntokierroksesta

Ympäristöministeriö on lähettänyt 8. kesäkuuta ilmastolakia täydentävän esityksen lausuntokierrokselle. Lausuntoaika päättyy 3. elokuuta. Lausuntopyyntö ks.

<https://www.lausuntopalvelu.fi/FI/Proposal/Participation?proposalId=7d83d1c6-76dc-443c-8bf4-1eb3197798e5>

Laki velvoittaisi jatkossa kunnat laatimaan ilmastosuunnitelman yksin tai yhdessä alueen muiden kuntien kanssa. Ilmastolain täydennysesityksessä käsitellään ensisijassa kuntien toimintaan liittyviä kysymyksiä, mutta lain perusteluissa todetaan, että toteuttamisella voi olla vaikutusta myös maakunnan liitoille.

Ympäristöministeriön antama lausuntoaika on kohtuuton. On yleisesti tiedossa, että juhannuksen jälkeen monet kuntien ja kuntayhtymien kirjaamot ja päätöksentekokoelimet jäävät kesätaulolle heinäkuun loppuun asti. Jotta asia voidaan käsitellä päätöksentekokoelimesta, tulee se valmistella ja pohjaesitys toimittaa tyypillisesti viikkoa ennen kokousta osana esityslistaa. Tämä tarkoittaa käytännössä sitä, ettei 8.6. saapunutta lausuntopyyntöä ole enää aikataulullisesti mahdollista valmistella riittävällä tavalla ennen juhannusta oleviin kokouksiin.

Asia on nostettu myös aiemmin esiin ympäristöministeriön lakivalmistelun yhteydessä. Kun kyseessä on kuntien tehtäviin vaikuttava lakimuutos, on kohtuutonta, ettei lausuntoajassa ole otettu huomioon lomakauden vaikutusta virallisen päätöksenteon aikatauluihin.

Maakuntajohtajat edellyttävät, että lausuntoaikaa laajennetaan elokuun loppuun asti. Kun kyseessä on kuntien tehtäviin vaikuttava lakimuutos, on kohtuutonta, ettei lausuntoajassa ole otettu huomioon lomakauden vaikutusta virallisen päätöksenteon aikatauluihin.

2) Kainuun liiton lausunnon valmistelu ilmastolakia
täydentävästä esityksestä

Mikäli kohdassa 1 mainittuun lausuntopyyntöön ei saada jatkettua määräaikaa, Kainuun liiton virasto valmistelee ja antaa lausunnon asiasta määräajan puitteissa.

3) Kainuun ympäristöterveydenhuollon selvitys

Kajaanin kaupunki on tilannut selvityksen ympäristöterveydenhuollon järjestämisestä, eli siitä miten Kainuussa olisi tarkoituksenmukaista järjestää ympäristöterveydenhuollon palvelut v. 2023 eteenpäin. Nykyisellään ympäristöterveydenhuolto järjestetään alueella osana Kainuun SOTE-kuntayhtymää. Kunnilla oli mahdollisuus siirtää ympäristöterveydenhuolto hyvinvointialueen järjestettäväksi, mutta tämä olisi edellyttänyt kaikkien kuntien yksimielistä suostumusta.

Selvityksen on laatinut konsulttipalveluna FCG Finnish Group Oy. Hankkeen tarkoituksena on saada kattava tilannekuva ympäristöterveydenhuollon nykytilasta ja esittää vaihtoehtoja, siitä miten alueella olisi järkevää järjestää ympäristöterveydenhuollon palvelut v. 2023 eteenpäin.

Hankkeen loppuraportti on juuri valmistumassa ja se toimitetaan maakuntahallitukselle tiedoksi heti, kun se on saatavissa.

Lisätietoja maakuntajohtaja Pentti Maliselta, puh. 044 797 0197 tai sähköpostitse osoitteella etunimi.sukunimi@kainuunliitto.fi.

Maakuntajohtajan ehdotus

Maakuntahallitus merkitsee asiat tiedoksi.

Maakuntahallituksen päätös

Käydyn keskustelun jälkeen maakuntahallitus hyväksyi maakuntajohtajan ehdotuksen.

Maakuntajohtajan ajankohtaiskatsaus

Mhall 20.06.2022 § 133

Tässä asiakohdassa käsitellään Kainuun liiton omaan toimintaan liittyviä ajankohtaisia kysymyksiä sekä Kainuun aluekehityksen tilannekuvaan liittyviä selvityksiä:

1) Kainuun liiton toimintasuunnitelman linjauksia 2023

Keskustellaan Kainuun liiton raamineuvotteluun liittyen vuoden 2023 toimintasuunnitelman ja talousarvion valmistelun linjauksista tarpeellisin osin.

2) IP-huippukokouksen valmistelu

Merkitään tiedoksi Kainuun liiton viraston valmisteleva Itä- ja Pohjois-Suomen huippukokouksen ohjelma (kutsu).

3) Ukrainan kriisin heijastusvaikutukset Itä- ja Pohjois-Suomeen

Merkitään tiedoksi, että TK-EVAL -konsulttiyhtiö on valmistellut Itä- ja Pohjois-Suomen maakuntien toimeksiannosta selvitystä kv. toimintaympäristön muutosten vaikutuksista IP-alueelle. Selvitysraportti toimitetaan maakuntahallituksen jäsenille tiedoksi heti, kun virallisesti julkistuu. Hankkeen määräaika on 30.6.2022.

4) Kansalaisadressi Kajaanin alueella valmisteilla olevista tuulivoimahankkeista

Kainuun liitolle on toimitettu tiedoksi Kajaanin kaupungin päättäjille osoitetut kansalaisadressit, jotka koskevat Kajaanin alueella valmisteilla olevia tuulivoimahankkeita ja niiden kaavoitusprosessia.

5) Muut mahdolliset asiat

Lisätietoja maakuntajohtaja Pentti Maliselta, puh. 044 797 0197 tai sähköpostitse osoitteella etunimi.sukunimi@kainuunliitto.fi.

Maakuntajohtajan ehdotus

Maakuntahallitus merkitsee tiedoksi saamansa informaation ja käy asiakohtiin liittyvää evästyskeskustelua.

Maakuntahallituksen päätös

Maakuntahallitus

§ 133

20.06.2022

Käydyn keskustelun jälkeen maakuntahallitus hyväksyi
maakuntajohtajan ehdotuksen.

Muutoksenhakuohje koskee pykäläiä: § 121, § 122, § 123, § 124, § 126, § 129, § 130, § 131, § 132, § 133

Muutoksenhakukielto

Päätökseen, joka koskee vain asian valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei saa kuntalain 136 §:n mukaan hakea muutosta.

Muutoksenhakuohje koskee pykäläiä: § 125, § 127, § 128

OIKAISUVAATIMUSOHJEET

Tähän päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla tuomioistuimeen.

Oikaisuvaatimusoikeus

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä:

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (*asianosainen*), sekä
- kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Oikaisuvaatimus on toimitettava Kainuun liiton kirjaamoon määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa *asianosaisen* katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimusviranomainen

Oikaisuvaatimusviranomainen on Kainuun maakuntahallitus.

Kainuun liiton yhteystiedot:

Kauppakatu 1, 87100 Kajaani

Sähköpostiosoite: kirjaamo@kainuunliitto.fi
Puhelinnumero: 040 722 0900

Kirjaamon on avoinna arkisin klo 8.00-15.00.

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava:

- päätös, johon haetaan oikaisua
- miten päätöstä halutaan oikaistavaksi
- millä perusteella oikaisua vaaditaan.

Oikaisuvaatimuksessa on lisäksi ilmoitettava tekijän nimi, kotikunta, postiosoite ja puhelinnumero.

Jos oikaisuvaatimuspäätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä, yhteystietona pyydetään ilmoittamaan myös sähköpostiosoite.

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä voi pyytää Kainuun liiton kirjaamosta.

Pöytäkirja on xx.xx.xxxx viety nähtäväksi yleiseen tietoverkkoon.

Asianosaiselle lähetettävään valitusosoitukseen merkitään lähettämispäivä:

Päätös on annettu asianosaiselle tiedoksi kirjeellä, joka on lähetetty

Päätös on annettu asianosaiselle tiedoksi sähköpostilla, joka on lähetetty